

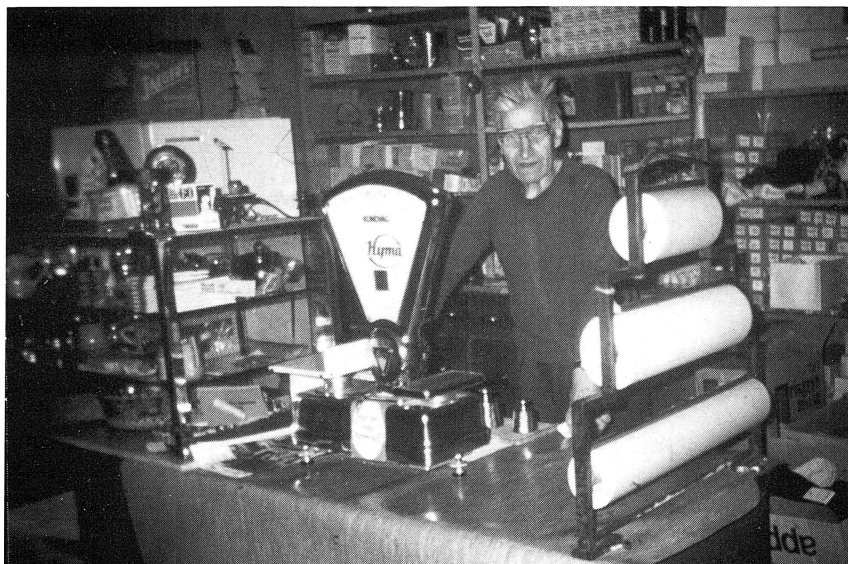
Handlaren Lars Trapp

Lars 60 år.

Lars Trapp, eller Svarvkitt Lars som han hette i dagligt tal, föddes praktiskt taget med handeln i blodet, farfadern Trapp Lars Andersson hade arbetat i en affär i Mora, men började sen handla med hästar och gjorde många affärer med salleröborna. Lars började mycket tidigt göra affärer, redan i de första skolåren sålde han pennor och suddgummin till skolkamraterna. Under rekryten fortsatte affärerna, även med förrådsgubbar och lägre befäl. Den lagliga rätten att driva affärsverksamhet fick han 1928, men affärer började han med redan 1925. Ett nytt bostadshus och en ny ladugård hade byggts på gården, så den gamla ladugården byggdes om till affärslokal, moderns gamla kök och ett rum intill blev lagerlokaler.

Han sålde mycket arbetskläder. Blåblusar och hängselbyxor behövde varenda bonde till det dagliga arbetet i jordbruket på sommaren. Till vinterns arbeten i skogen fanns här att köpa vadmalsbyxor och storvästar i stort urval, skjortor, kalsonger, strumpor, kängor, stövlar m.m. Några damkläder hade han sällan i lager, han drev som alla äldre vet ingen modebutik, utan tog hem praktiska och slitstarka kläder. I jägarna fick han en ny kundkrets då de på senare tid så populära fiberställen och alla modeller av jaktkläder kom ut på marknaden. Ända sen affärerna började har han aldrig returnerat några varor, utan det som inte blev sålt direkt hamnade på lagret, för förr eller senare kom en kund och sökte efter just den varan.

Trapp Lars i affären.

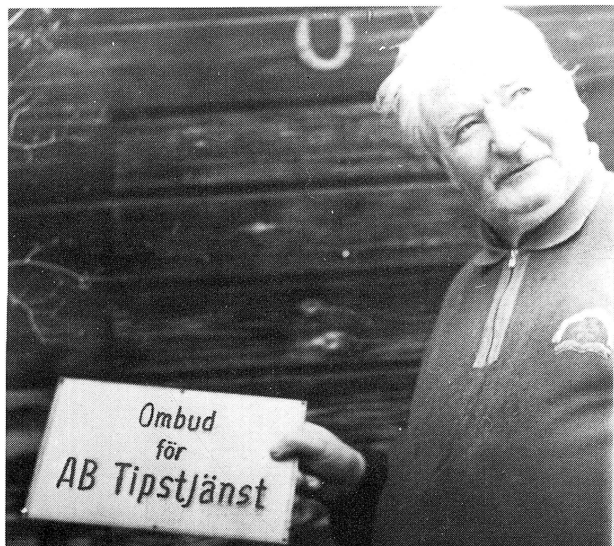
Livsmedel fanns också en tid men med tilltagande hygieniska krav från myndigheterna så inskränktes utbudet de sista åren till frysta varor och ost av alla sorter som många kunder åkte lång väg för att handla billigt. Även i Rossberg har Lars en tid haft försäljning i en lada av liknande varor.

Varor till djuren på gårdarna har också funnits i affären. Hästskor fanns, för det fanns många arbetshästar på ön förr i tiden som behövde nya skor. Även melass till djuren fanns, den tog han hem på 200 liters fat så det gick att komma med en hink och köpa det som behövdes till varje gård.

Någon annonsering har han inte brytt sig om att göra i tidningar eller på annat sätt, kunderna har kommit ändå. Bygdens folk visste ju att var han hemma så var butiken alltid öppen, vilken tid som helst på dygnet. De få gånger det var stängt så hade Lars tagit cykeln och cyklat ner till stugan på Lerön, som han köpte på 30-talet, troligen av vägdistriktet. Det kan vara samma stuga som "Fjessa" bodde i som brovakterska för hundraåren sen, (se Sool - Öen 1976) där han så fort isen gått bort på sjön fiskade med nät. Han använde aldrig något annat fiskeredskap än nät hela den tid sjön var isfri. Vintertid fanns han alltid tillhands i affären eller dess närhet.

En artikel i Mora Tidning sommaren 1987 har rubriken "En osannolik butik" där två kvinnliga reportrar förundras över den mängd av varor som finns i butiken. Strax före nyåret samma år i Dagens Nyheter kan man läsa följande rubrik: "Folk från hela landet besöker lanthandel på Sollerön". Så nog är Lars och hans affär kända vida omkring utan annonsering.

Ombud för AB Tipstjänst blev han 1935, ett arbete som han skötte i många år tills det nya datatippandet började. Då fick det vara nog tyckte han. Skylten som visade att här gick att tippa, en emaljerad plåtskylt, satt på ett äppelträd ute vid landsvägen i många år, men försvann plötsligt en natt. Det var väl någon som behövde den bättre, till vad kan man fråga sig? Skylten vid dörren till affären, en plåtskylt, lämnades dock kvar.

Flint Åke med skylten från Tipstjänst.

Tänk er att kunna känna den stämning och förväntning om vinster som fanns i det rum där tipsapparaten stod en onsdagseftermiddag på 50- och 60-talet när tipset skulle lämnas in. Rummet var fullt med folk och alla diskuterade om tipstecken och händelser i trakten. Idag är det få som minns det, kanske ingen fotograferade där heller.

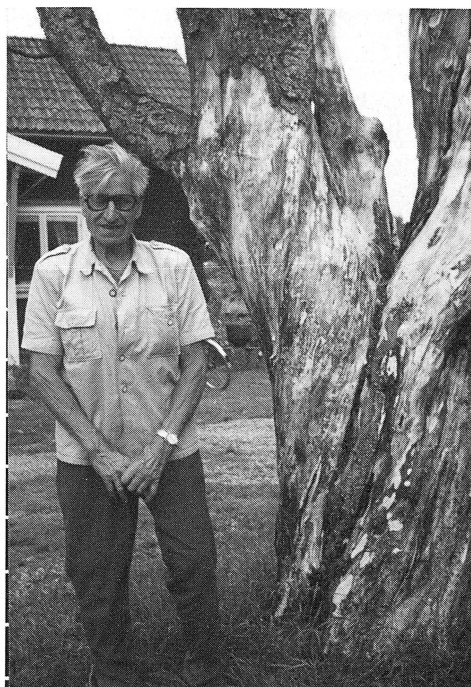
Sportutrustning till skidåkning, ishockey och bandyutrustning fanns här också att köpa liksom vallor till skidorna av både äldre och nyare fabrikat. Jag drar mig till minnes att de första skidorna jag köpte för egna tjänade pengar i början på 60- talet köptes hos Lars, ett par av märket "Sundins", med Y-bindningar som kostade 50:- kronor, och som jag använde i många år.

På våren före andra världskrigets utbrott gjorde Lars en storaffär. Han köpte ett stort parti skidstavar från Jofa i Malung och tänkte nog ha stavar att sälja i flera år, men kriget kom och Jofa ville köpa tillbaka hela partiet med stavar. Det fick dom, säkerligen på Lars villkor.

Sollero IF:s fotbollslag 1931. Bakre raden fr.v: Amusull Gunnar, Amusull Erik, Ållas Helmer, Dullbo Erik, Sörbu Ivar. Mitten raden fr.v: Trapp Axel, Måsan Anders, Boslars Hjalmar. Främre raden: Trombu Anders, Björkkvist Karl, Svarvkitt Lars.

I unga år var Lars mycket aktiv inom idrottsföreningen. Han har åkt Vasaloppet och deltagit i tävlingar med kyrkbåtsrodd vid de första roddtävlingarna i Leksand, då starten var vid bron till Byrviken i Siljansnäs och målet nedströms bron i Leksand. Mest är nog Lars bekant som fotbollsspelare i det lag som representerade Sollerön i seriesystemet. Han var en orädd och hårdförd back som inte väjde för någon motspelare, han hade en bra speluppfattningsförmåga och var mycket svår att komma förbi.

Lars vid den stora kastanjen som bredde ut sig över halva gårdsplanen.

Motståndarlagen var från Västerdalarna och övre Bergslagen, transporten till matcherna gjordes för det mesta med lastbil. Till färdkost hade man med sig en kruka med mjölk, några limpor och ett smörpaket och stannade sen på någon lämplig plats för att äta.

År 1927 var Lars ordförande i idrottsföreningen. I Sool- Öen från 1986 kan man läsa det som Arvid Knutz skrivit om Lars och några andra händelser inom idrottsföreningen i artikeln "Hågkomster och minnesbilder".

Några andra arbeten än affärsverksamheten har han inte hunnit med, fränsett en kort tid då han var med sin bror Anders på en arbetsplats upp efter norrlandskusten. Annars var det sysslorna på gården, äppelträden och bärbuskarna som han pysslade mycket med.

Minnet av Lars som ivrig debattör på sammanträden finns nog hos många Solleröbor, särskilt när det gällde det långvariga laga skiftet, där han och lantmätaren alltid hade olika åsikter.

En veckas ledigt från affären tog han varje år då älgjakten stundade, Björka jaktlag var han med i många år, men har inte jagat varken småvilt eller fågel.

T-Forden framför "Njuttbudi" med några solleröungdomar: Fr.v. två okända flickor, Grömings Stina, Rullpers Anders, Sven Adolf, Sven Arvid och Ryss Axel.

Flint Åke visar affären så som den ser ut i dag.

Ett stort bilintresse fanns i unga år, han köpte sig en T-Ford av årsmodell 1912. De som Lars köpte bilen av var Rull Johan, Mås Anders och Grudd Johan, som ägt bilen tillsammans. Det är oklart om bilen var ny när dom köpte den. Bilen körde han några år, men sedan stallades den in i uthuset bredvid affären, där den stod i årtal. Många spekulanter bjöd stora summor pengar för den, så småningom blev det affär. En köpman från Borlänge köpte den och tänkte rusta upp den, men det blev inte så. Idag lär bilen finnas på ett bilmuseum. Ytterligare en bil har Lars varit ägare till, en Studebaker av 1946 års modell som också den gick en tid, men kördes in i en lada i Mångberg där den stod tills lämplig köpare kom.

Lars föddes på Svarvkittgården år 1905. Han verkade där och i affären i hela sitt liv och slutade sina dagar i invand miljö. Affären är ännu kvar, i stort sett som han lämnade den. Bara det nu gick att bevara den i nuvarande skick, är den en riktig guldgruva för intresserade.

Ullas Arne